

Este de două ori în septemana: Joi-a și Dominec'a; era cându va pretinde importanta materialor, va eși de trei sau de patru ori în septemana.

Pretulu de prenumeratiune.

pentru Austria:
pe anu întregu 8 fl. v. a.
diugetate de anu 4 fl. v. a.
patrariu 2 fl. v. a.
pentru Romani și străinătate:
pe anu întregu 12 fl. v. a.
diugetate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptu la Redactiune Stationskassse Nr. 1, unde sunt a se adresă si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditura; căte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde căte 7. cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului căte 30 cr. pentru una data se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

„ALBINA“

fôia politica natiunale pentru tôte inte resele romane.

Cu inceputulu anului nou 1872, „Albina“ intrandu in alu VII-lea periodu alu vietiei sale, si va continuă lupt'a pentru sustinerea intereselor nôt're.

Deschidemu deci abonamentu nou, in conditiunile de pana acuma, ce se vedu in frunte.

Red.

Pesta, in 12/24 ian. 1872.

„Federatiunea“ seceră lauda in unele foi guvernamentale, pentru că mai de unadi dede in colônele sale ospitalitate unui articlu — cătu de ageru in contra programului seu si alu partitei natiunale, unui articlu carele per multas ambagă tinde a fusiună natiunea romana cu cea magiara, primindu mai antaiu fusiunea Transilvaniei si — incetandu lupt'a natiunale contra magiarilor, cu unu cuventu capitulandu, supunendu-se de buna voia magiarilor.

Ni se spune că acestu articlu ar fi fetulu acelu cunoscutu fuunctionariu de statu din grati'a domnilor magiari, carele de diece ani si mai bine totu meru vré se invetie pre romani că fericierea loru presinte si viitória depinde curatu de la magiari, este proprie magiarismulu; invetiaturi cari pan' acuma, pre cătu scimnu noi, numai autorului au adusu vr'o 4-5000 pe anu, ér pre biét'a natiune o necagescu si o incură.

„Federatiunea“ publica acelu articlu, observendu espresu că — nu este de acordu si-si va face reflexiunile sale, dar că publica, ut „audiatur et altera pars.“

In astfelu de pusetiune adese ori vinu Redactiunile, ca adeca so li se cêra publicarea de articlu contrari programei lor, si noi nu o data am fostu recercati pentru astfelu de servitiu; noi in sa pururia am urmatu in astfelu de casuri o regula conventiunale si — credemu ratiunabile a partitei nôt're, dandu contrariilor nostri politici ascultare in cas'a nôt'ra numai cându ei n'au ale loru proprie organe, si si atunci, nesuferindu nici unu momentu ca absurdităt si neadeveruri, negru pre albu — se remana fora infruntare. A dico astadi, că ungruri nu n'ataca si periclită limb'a si natiunalitate, — ar fi ridiculu, deoa n'ar fi pré cutesatu; a afirmă că Romanii urma o politica separata si sunt dusimani unei natiuni, a calei magiare, este adevêrulu pre dosu, si pentru unu romanu cu minte si cu inima desonoratoriu; a vorbi de cugata reservate, de intentiuni secrete la romanii ce nu primescu uniunea, recto fusiunea Transilvaniei, este lucru copilarescu. Ungurii, celu putienu facia de noi, sunt mai sinceri si mai onesti; ei intre pătru ochi ni spunu curatu adevêrulu, ni spunu pre facia că: tendint'a nôt'ra atātu prin combaterea uniunei, cătu si prin opozitiunea natiunale — este: a ne afirmă si desvoltă si intari ca natiune romana; dar că acést'a loru nu li vine la socotêla, căci desvoltarea si intarirea si ascurarea nôt'ra este in contra tendintielor loru natiunali.

Abiă sunt vr'o optu dile, cându unulu dintre cei mai de frunte si mai moderati ungruri, dlu S. P. dice curatu si limpede lui B.: Renunciati la cultura natiunale, primiti limb'a si natiunalitate magiara si — fratietatea între noi este incheiata!

Chiar acést'a este adevêratulu intielesu alu cestiunatulu articlu din „Fed.“ In acestu intielesu dlu autore are dreptu, numai argumintele si sunt mintiunose. Dêca scopulu si destinatiunea Romanilor este — a se preface in magiari, cum mai de unadi pretinse si semi-nebululu Tancsics in dieta, apoi atunci dlu unionistu si fusiunistu din „Fed.“ ni dă celu mai nimeritu svatu, desl — cum diseram — imbraoatu in arguminte false.

Disolvarea dietei croate a produsu o impressiune rea in tôte partile unde n'a strabatutu inca aerulu coruptiunei guvernamentale, si prin acést'a partid'a natiunale, desl mai misera cu o ilusiune desiérta de impacatiune cu domnii stepanitori, cu atât'a mai tare va fi resoluta pentru continuarea luptei, — guvernamentalii unionisti in sa se bucura că li-a mersu atātu de bine ap'a spre mór'a lor si de ocamdta mai remanu inoa la potere pentru ca se-si cerce inca odata noroculu la alegerile mai de aprôpe pentru sesiunea dietei viitorie, cari — precum ni spuue o scire mai recinte — pe la inceputulu lunei viitorie au se se escria. Lupt'a la eeste alegeri probalminte va se fia poté si mai inversiunata de cătu ceea de la ultimele alegeri, de ore ce de o parte partid'a natiunale se va sufulec a-si incordă si a pune in lucrare tôte fortele sale pentru de a se sustiené pe terenulu ocupatu, — de alta parte era partid'a unionista cu ori ce pretiu va caută se reocupe pusetiunea perduta, pré bine sciindu că de la acést'a depinde essistint'a sa mai departe seu nimitirea ei — pentru totdeun'a. — Intr'aceste se mai vorbece că banulu Croatiei dlu Bedekovich, cătu de curendu are se demissiu-nedie; caus'a nu se scie, dar se presupune că rezultatulu alegerilor viitorie nu-lu prevede in o colóre atātu de multiamitória dupa cum si intipuiă mai nainte, si asiă va cede loculu seu unu barbatu mai resolutu si mai cu energia, dar e probabilu că si aceea l'a indemnatu se se retraga, căci revelatiunile ulterioari ce s'au facutu cu privire la disolvarea dietei croate au constatau, cumca rumperea relatiunilor de transitiune cu partid'a natiunale nu se pôte impuă intru atātu guvernului magiaru, carele se fia inclinat a face unele concessiuni essentiali croatilor, ci mai alesu e de acusat in privint'a acést'a partid'a unionista, cu dlu Bedekovits in frunte, care intr'adinsu a lucratu ca se nu se pôte realisă vre-o intielegere buna cu partid'a natiunale. Si acést'a combinatiune e fôrte verosimila.

Foila franceza mereu se ocupa si preocupu de ultimulu inoidinte in privint'a atitudinei lui Thiers, care pana acuma a efepuitu acelu resultatu, că de presinte mai toti deputatii s'au intaritu in acea convictiune, că de ocamdta adunarea nu se pôte translocă la Paris, ci trebuie se remana la Versailles, de ore ce la casulu cându ar mai demissiuă presiedintele, in Paris de siguru s'ar escă disordini mari, pe cându in Versailles sunt pe deplinu ascurati contra unoru asemenea tentatiuni.

O scire mai recinte ni spune, că in cercurile deputatilor se vorbece multu despre eventual'a demissiuune a presiedintelui, care se pôte repetă la totu momentulu, deci pentru a preveni acést'a crisa, tôte partidele s'ar invoi la alegerea lui Grevy, presiedintele camerei, de vice-presiedinte alu republicei, care la casulu retrageri lui Thiers se continue mai departe agendele guvernului. Grevy e resolutu republicanu si pe langa acést'a e adencu stimatu de tôte nuantiele partidoloru.

Din Spania era se anuncia o noua crisa ministeriale, ceea ce se si prevedea inca la formarea ministeriului nici caldu — nici rece a lui Sagasta. In ultim'a siedintia a Cortesiloru ministrulu presiedinte, pentru ca se faca o data capetu atitudinei dubiose a Cortesiloru facia cu guvernulu, si-a desvoltatu programulu seu in termini resoluti, la care maiortatea Cortesiloru a respunsu cu unu votu de — neincredere. Sagasta relatandu acést'a regelui, a pusu alternativ'a că seu s-i deo potera pentru disolvarea Cortesiloru, — seu s-i primisca demissiuunea. — Regele s'a decisu pentru cea din urma, si s'a consultatu cu vice-presiedintele Cortesiloru, impreuna cu Serrano si Zorilla, acestia in sa pre semne inca n'au avutu prospecte bune pentru formarea unui nou cabinetu care se aiba maiortatea Cortesiloru, asiă apoi regele a remasu era pe langa ministeriulu lui

Sagosta si seceră ordinu pentru disolvarea Cortesiloru.

Dieta Suediei s'a deschisu in 17 l. c. cu mare solemnitate. Regele in cuventulu seu de tronul nici o amintire nu face de politic'a esterna, ci numai despre cestiuni interne vorbece, între cari mai de insemnatu e aceea, că promite din partea guvernului propuneri pentru reducerea contributiunei si alte reforme radicali.

Turcia acuma are de lucru cu supusii sei dir Arabia, cari — precum ni spune o scire mai recinte de la Constantinopole — s'au rescolatu de nou, si inca cu fortie puternice, intru cătu la Yemens trei bataliune turcesci a fostu pe deplinu nimitite si între prinsidit'ă se afla doi maiori si unu generalu.

Granti'a militaria in diet'a ang.

Promiseramu in nrulu precedinte că vomu desorie mai pre largu cursulu desbaterei de sambata in 8/20 ian. a supr'a cestiunei de provincialisare a fruntariloru militari, dspre arre obieptu d, reportoriu alu nostru de la dieta atinse numai pre scurtu. Venimu deci a ni implini promisiunea, macar că — nici pana astadi n'am fostu in stare a ni procură protocolulu stonograficu spre a-lu luă de bas'a descrierei nôt're, si astfelu ne vomu servi de insemnările mai multoru foi si de memori'a nôt'ra propria.

Dlu C. Tisza ceruse printr'o propositiune a sa de mai nainte, ca ministrulu-presied. se puna pre mēs'a dietei tôte acéte referitorie la causele grantiiei, pentru ea-ele se pôta f'essaminate.

Indata alta dia Dr. Mileticu fece alta propunere, a carei samburo este, ca tôte mesurele guvernali luate in caus'a grantiiei, pre cătu atingu ele fruntariile croato-slavone, se se supuna censurei in diet'a Croatiei, in carea in sa dejă se fia representata granti'a; ér in cătu pentru granti'a banatica, se se convôce o conferintia seu unu congresu de granicieri, cari se-si deé votulu a supr'a ordinatiuniloru provincialisatorie si organisatorie.

Este demnu de insemnatu că, indata ce opozitiunulu Tisza vediu propunerea lui Mileticu, se multiamu deplinu cu simpl'a presentare a actelor prin ministrulu-presiedinte, renunciă la veri-ce critica, si — fece causa comuna cu guvernulu si cu parti'a acestuia: Astfelu critic'a remase curatu numai celoru 3-4 deputati natiunali presinti.

Dr. Mileticu, spre motivarea proiectului seu de resolutiune, intr'atele multe aduce că, atunci cându a pronunciatu regele provincialisarea, adeca intrarea in viét'a constitutiunale a confinalorulu militari peste totu, in acelu momentu a incetatu dreptulu absolutu alu monarhului, si poporulu, lipsitu pan'aci de dreptulu seu, numai de cătu fâ indreptatitu de a partecipa la tôte acele schimbări si dispusetiuni, cari de presinte tientescu la aceea, ca elu se între in viét'a constitutiunale.

Dêca a fostu cu potintia ca cele două regimente da Varasdia nemidlocitu se între in viét'a constitutiunale si se partecipe in legslatiune, vorbitoriulu nu-si pôte inchipul că, ce pôte stă n cale la aceea, ca si partea cealalta a confiniului militariu se devina in aceeași stare si provincialisarea facendu-se preste totu, fora nici o amenare se partecipe in diet'a Croatiei si Ungariei.

Guvernulu in reportulu seu dice, că din padurile confiniului militariu numai diugetate va fi proprietatea poporatiunei de acolo, in sa totdeodata s'au facutu dispusetiuni ca se se venda cătu de curendu o mare parte din aceste paduri; prin acést'a dara s'a luat multu din proprietatea poporatiunei fora întrebare si consentimentulu ei.

Dêca vomu luă in consideratiune comisiunea, care a fostu esmisa in privint'a acést'a, vomu vedé, că maiortatea ei este din membrii guvernului; a nume in acést'a comisiune gover-

niulu cislaitanu denumescă unu membru si guvernulu translaitanu altu membru, alu 3-lea membru este esmisa din partea comandai supreme militari; aci respectivulu regimentu, adeca poporulu este reprezentatu prin minoritate. Mai departe, MSA denumescă presiedintele comisiunei. Cu unu cuventu comisiunea esmisa in ceus'a vendiarei paduriloru astfelu este compusa, că maiortatea la tofu casulu trebuie se fia in partea guvernului.

Trecendu la partea financiaria a cestiunei, vorbitoriulu néga essactitatea punctulu a-celuiu din reportulu guvernului, unde se dice că deficitulu confiniului militariu se uroa pana la 9.380.000, de ore ce acestu defoitu pro-din aceea impregiurare că, in bugetu la t'rogatiuniloru pentru oficiatulu de granit'a si a paditoriloru de granit'a, sub acestu titlu s'a pus in spinarea confiniului militariu suma de 934.000 fl. va se dia aprôpe unu milion; — mai departe in bugetulu generalu între erogatiunile estraordinari se computa confiniului militariu totu pre acestu scopu inca o suma de 900.000 fl. — Insa nu e cu dreptate a pune acést'a suma numai in spinarea confiniului militariu, de ore ce veghiarea frontieriei este unu interesu si folosu comunu, prin urmare spesele intrebuintate spre acestu scopu inca trebuie se fia comune, de ore ce mai departe venitele vamelor de la frontieri, venije mai vortosu ale grantiiei, nu se computa grantiiei.

Asia mai in colia se dice, că milit'a din confiniulu militariu, a nume in partea Banatului 600.000 si in cea croato-slavona 1.600.000 consuma pentru intretinere. La acést'a vorbitoriulu observa, că milit'a din conf. milit. e totu asia militia stabile, ca cealalta, prin urmare a fostu unu actu contra dreptatei si ecuitatei din partea guvernului si dietei magiare, cându a dispusu, ca banii pentru intretinerea acestoru ostiri se se compute din averea confiniului militariu.

Dupa aceste vorbitoriulu face atentu pra guvernulu, ca se nu abusedie cu poterea. Abusulu poterei, si cu deosebire a poterei constitutiunale, produce nemultiamire generale si deschide cale absolutismului, — camarilei, re-actiunei, — care nu numai că suferu aceste abusuri, ci inca se buura de ele, pré bine sciindu, că aceste abusuri sunt medilcocele cele mai sigure pentru ca reactiunea se-si restituu poterea sa de mai nainte. Guvernulu magiaru prin atitudinea sa pregatesce calea pentru reactiune, de aceea vorbitoriulu condamna acést'a politica periculosa. In privint'a Croatiei recomanda acea politica, care a fostu propusa din partea celui mai mare magiaru: „Trebuie se li se redea croatiloru acea chartia alba, pe care se-si scriu pretensiunile lor, — nn prin o partida octroata, ci prin natiunea intréga.“

In fine vorbitoriulu conchide dicendu, că numai pe acést'a cale se pôte contă la o adevêrata fratietate, numai asia se pôte asigură libertatea si viét'a constitutiunale cu asemenea drepturi si detorintie pentru toti; la din contra e fôrte probabilu că, unulu va caută spre nordu, altulu spre apusu, — si ideea de republica, ma dora chiar si de comunismu va pasi in vigôre, in sa din ambele cu va avé folosu nici natiunea magiara, precum asemenea nu vor avé folosu si bunastare nici celelalte natiuni mai mici.

Dupa dlu Mileticu se scôla mai antaiu C. Tisza, apoi ministrulu de finantie Kerkápolyi, cari ambii combatu pre Mileticu intru atât'a; in cătu, desl ambii recunoscu că prin radicarea absolutismului de pre granit'a, dreptulu ei constitutiunale a reinviatu, totusi pretindu că spre introducerea numai de cătu a constitutiunalismului se recereau unele conditiuni prealabili, cari trebuiau formate pre calea ordinatiuniloru. Dlu Tisza este multiamitu cu inceputulu ce s'a facutu, si asia spriginescu bugetulu; ér dlu ministru specialu se provoca că standu granti'a totu sub disciplin'a militaria, nu eră cu potintia a face alegeri pentru dieta, ér a introduce numai unu felu de forma de constitutiunalismu, gover-

niulu nu află demnu. Combinațiunile de cifre și socotele ale dlui Milețiu nu le țiene esșacte.

Urmă apoi *Babesiu*, carele mai antaiu de tote disputa cu *Tisza* și cu ministrul *Kerkápolyi* despre începutul dreptului de constituțiune alu poporului din granția; dar in fine dice că, ori candu se se fia nascutu séu se fia reinviatu acestu dreptu alu poporului, atât'a concedu toti, că — prin dechiararea Monar-chului, renunciatoria la dreptulu sou absolutu, despre poporul din granția și interesele lui *nime nu mai era îndreptatitu* a dispune fora întrebarea și invoirea lui. A intonă in gura mare că — poporul granției este restituitu constituționalismului, și — pre d'alta parte a dispune de elu și de interesele lui, foră de a-lu ascultă, este tocmai o caricatura, o insulta a constituționalismului. Dlu ministru dice că, nu poté se se face alegeri sub disciplin'a militaria; dar acésta nu stă: o data pentru că nu toti locuitorii granției sunt in arme; dar mai de parte pentru că sunt destule esșemple despre votari și in arme; ohiar legea de la 1848 a datu granțierilor votu fora privintia că sunt in arme și sub disciplin'a; in Franția votédia intréga armat'a, chiar și la noi a votatu gard'a na-tională. Dar in fine, déca tocmai nu se potea admite participarea granției la dieta pre câtu timpu stă sub disciplin'a militaria, — de ce ea nu s'a convocatu celu putienu la unu congressu séu conferintia a supr'a intereselor și dorin-tieloru ei?

Pre acésta cale — dispusețiunile și orga-nismii introdusi primiau unu felu de sancțiune din partea poporului, nemulțiamirile și plan-sorile cele multe se curmau, nime nu potea dice că — se face *de ei fora ei*. *Babesiu* a stu-diatu și cunósce mesurile octoate pentru gra-nția și poté spune că acelea sunt forțe strica-tiose și nemulțiamitório; elu deci afla înto-meiatu propunerea dlui Milețiu. In generalu votédia bugetulu, dar cređe că acéla in spe-cialu nici nu poté se fia pertractatu, căci — re-presentantii aceloru pre cari îi privește, și cari singuri au pricepere și cunoscintia de lucru, nu sunt in dieta, de unde diet'a ungurésca nici că are calificatiunea morale sau intelectuale d'a acéste acéstu bugetu. In fine mai intóna o că este cea mai cumplita contradicere, a de că granția a intratu in constituțiune și ispune de ea fora a fi ea reprezentata și iata. —

Despre cele urmate, a nume despre de-nunciarea dlui *Csernátónyi*, cumca lui *Babesiu* nu i-e atâtu de constituțiune, câtu mai vertosu de unu congressu *natiunale*, in care — firesce elu se jóce pre *agitoriu*, — s'a reportatu in nrulu precedentu. Nu s'a spusu in sa trei mo-minte demne de insemnatu. Nu s'a spusu *anta-tu*, că dlu *Maximovicu* scolandu-se dupa *Babesiu* spelă pre *Csernátónyi* cum se cade pen-tru atacurile și insinuațiunile sale sistematece contra deputatiloru *natiunali*; a *dou'a* nu s'a spusu oă dlu *Milețiu* in cuvintulu seu de in-cheiare o spusa dloru de la potere in facia că ei — proprie nu vor atâtu provincializarea gran-tiei, câtu mai vertosu dispunerea de ea, intru interesulu loru. In fine dlu ministru presiedinte 'și redică și elu vocea contra lui *Milețiu* pen-tru de a-i spune că: granția se va provincia-lisá, precum déjà s'au provincialisatu duóue regimete. Regimulu nu voiesce a face presiune a supr'a granțieriloru nici intr'o privintia, in sa elu d'alta parte este otaritu, *ori-ce tendintie in contra întregitatei patriei și tronului a le innadusi cu tota poterea sa*.

Acéste din urma cuvinte foile magiare și magiaróne le comentédia ca o amenintiare directa contra *natiunaltatiloru* și specialu con-tra partiteloru *natiunali* din Ungaria, Transil-vania și Croatia. Cine amenintia se teme; — ungurulu se țiene forțe potericu astadi; are Monarchi'a in mana și intréga inim'a Monar-chului: déca pre langa tote acéstea se teme de noi, este cea mai invederata dovéda că — nici noi nu suntemu chiar slabi, séu că cásu's nós-tra este mai drépta, mai sánta de câtu poterea loru, și prin urmare că — *Ddiu este cu noi!* In ori care casu noi — suntemu multiamiti.

Bugetulu granției s'a votatu; ér propu-nerile *natiunaltiloru* s'au respinsu. —

Proselitismu séu manevre de unetia.

Pre candu din multe párti locuite de Ro-mani resuna despre pacturi politice între ai nostri și între magiarii de partit'a guvernamen-tale, eu in sfer'a mea preotiesca avendu de multe ori necasu cu unetia m'am datu cugetu-

lui, că óre nu ni-ar merge nóa orientatiloru mai bine, déca și noi am pactá cu tratii unti? Și tieganulu soldatu din poveste a disu că, in bataia elu se va impacá cu inamiculu seu!

Astfelu mergendu-ni trebile, ici-colia jig-nite și dripite cu piciorale, cugetamu ca se nu-mi mai facu de lucru cu publicitatea; mai multu mi-ar poté strică și mie, și familiei mele, aparendu eu ca unu omu neodihnit. Insa chia-marea și detorint'a me constringe a-mi dá séma despre turm'a ce o pascuiescu și a combate tote încercárele și abuserile prosete, a nume:

Avemu langa *Chiseteu* o comunitate or-todoxa, cu numele *Sianovitia*. Acl concentrán-du-si vro o 2 — 3 domni dirigatori activitatea cu scopu de a face rescobóla in poporu, de multe ori pe sub mana au încercatu a nesicaná cu unetia, pana ce éta că acum a 3. dia de Cratiunu se inscená atentatulu de unetia in tota urgisi'a sa. — Proselitismulu acésta e unu lucru ciudatu, e o lovitura pre unu norocu, buna jóra ca venatórea; apoi fiindu eu cuno-scutu in partile acéstea ca unulu dintre cei mai buni venatori, nu e mirare că sciuu aflá urm'a vulpeloru prosetite, cari dupa instinctulu loru venisera de la *Lugosiu*, avendu și ornate bisericesei, pentru d'a cutropi dintr'o data biseric'a nóstra. Am aflatu — dicu, destulu de timpuriu despre complotu, îi-am prevenitu pre farisei, am deschisu ochii poporului și astfelu mi-a suc-cesu a-lu molcomi și a-lu capacitá despre ver-tutea statorniciei in credintia cu caracteru.

Eu am plecatu, cumperatori de suflete au voditu.

Urmárele festivității de manedi, arangiate in bubuitulu tréscuriloru și prin adaparea po-porului cu vinu, la cas'a notariale din *Sianovi-tia*, cu scopu d'a aduná subscrieri pentru tre-cerea la unire, — nu le sciu: atât'a in sa li potu spune celoru doi domni *lugosieni* că, in *Sianovitia* sunt strugurii pré aori, și îi voiu con-vinge că pana ce eu voiu avé onóre d'administrá acéstu protopopiatu, mi voiu d'a tota silintia d'a feri poporulu de amagitori fora sufletu și fora onóre, caror'a nu li ajunge atât'a bantuiéla a bietului poporu din partea dloru straini, ci mai ambla și ei a-lu inveniná! — Au bubuitu candu-va și in *Chiseteu* acelesi tréscuri diavole-soi; dar cu arm'a moralei și cu faptele adevé-rului mi-a succésu a face se amuta pentru tot-deun'a. Altii in sa sunt bub'a acestoru atitiiari neoneste; caus'a la acéste sunt nesce domni oficiali, cari au facutu averi colosale pre aici, deci nu sciu cum se deo mai tare din piciora, amblandu dupa merite prin turburarea linisecii poporului. Ei bine!

Déca la cas'a comunale din *Sianovitia* prin judele comunale se facu pe cale oficiósa inscrieri pentru parasirea legii stramosiesci fo-ra nici o cauza evidinte, ci numai din *capri-culu domniloru*, atunci — ce se dicemu noi?!

Déca unii oficiali straini facu presiuni și ingerintie apostate prin influintia loru in bi-seric'a nóstra, atunci per analogiam óre nóa nu ni va fi iertatu a mestecá politic'a in biseric'a? Séu cum?! — Destulu de trist! Dar țiena minte dumeloru! Poporulu romanu apar-tiene inca in massa nóa, nu astfelu de sica-narii cosmopolite și nemorale facu servitia gu-vernialoru; acéstea chiar li subsépa tota védia, fiindu a deverulu și poterea morale pe partea nóstra! —

Ce m'a indemnatu mai tare, a pasi in pu-blicitate cu acésta trista descoperire, — este incre-derea ce o am in luminatulu spiritu a) alu bar-batiloru adevératu *natiunali* de confes. gr. e. voindu a li atrage atentiunea a supr'a blast-matiloru ce pre cont'a causei nóstre comune se comitu; b) alu *Ilustratei* Sale dlui supremu comite *Sig. Ormos*, carele adoperandu-se a man-tiené in cottulu nostru o administratiune dintre cele mai curate și drepte, casl alta data, asia si acuma va trage la respundere pre acei ofici-anti comunali, cari pe cont'a guvernuluiu facu rescobóla in poporu, ce — poté avé urmári!

Chiseteu, in d'ia de anulu nou 1872.

Trifu Siepetianu,
parochu și adm. protteralu.

Diet'a Ungariei.

Siedint'a casri reprezentantiloru din 23 ian.

Siedint'a de astadi avú mai multe mo-mente interesante și de mare importantia. Aflamu deci de necesariu a luá mai in detaiu notitia despre decursulu desbateriloru de astadi — Dupa formalitatiile îndatinate se trece la ordi-nea diloi, alu carei primu obiectu este conti-nuarea desbaterii a supr'a reportulu comissi-unei financiare in privintia proieptelor adnes-

se bugetulu pentru culte și invetiamentulu publicu. —

Cu ocasiunea desbaterii a supr'a budge-tulu din 1871, Camera a decisu că pentru gim-nasiulu serbescu din *Neoplanta* se votédia 8000 fl. numai sub acea conditiune, ca statulu se statorésca planulu de invetiamentu, și profeso-rii se-ii denumésca in mesur'a in carea parte-cipa la speșele totali ale institutulu. Curatoriulu gimnasiulu serbescu in sa a dechiaratu ofi-cialmintu, că sub acéste conditiuni nu primesce subventiunea de 8000 de fl. Fiindu că astelu interesele magiarismului sunt poriclitate, mi-nistrulu pentru invetiamentulu publicu a prop-usu infintierea unui gimnasiu superioru ser-bescu in *Neoplanta*, ale carui patru clase in-ferióre se se deschida in anulu scol. viitoru, oculo lalte in sa gradatim câte un'a.

Recerint'a totala pentru anulu 1872 face 10.338 de fl. Comisiunea financiaru propune votarea sumei și respingerea proieptulu sub-ternutu de *Nic. Macsimovits*, conformu caruia subventiunea de 8000 din partea statulu pen-tru gimnasiulu serbescu din *Neoplanta* se se votédia fora conditiunile de anulu trecut.

Nic. Macsimovits se bucura că regimulu vre se infintiedie unu gimnasiulu serbescu, prin ce legea *natiunaltatiloru* ar intrá in fine in viétia. Dorésce in sa ca gimnasiulu se nu se in-fintiedie in *Neoplanta*, ci in *Zombor*, pentru ca acéstu orasiu nu are nici o scóla media ser-ba. Presenta in acésta privintia unu proieptu formulatu.

Fr. Deák dice, că trei punte de vedere sunt de consideratu la obiectulu de pre tapetu. Antaiu acéla, dacă se incuviintiamu gimnasiulu din *Neoplanta*, carele se sustiene din fondu-lu *natiunale* serbescu, subventiunea de pan' acuma, séu ba? Alu doilea acéla, dacă se se in-fintiedie unu nou gimnasiu séu nu, la care limb'a de instructiune se fia cea serbésca? Alu treilea acéla, că unde se se infintiedie noulu gimna-siu? — Cátu pentru subventiunea votata pa-na acuma, densulu recomanda Camerei a ro-mané la decisiunea de anulu trecut adusa in acésta privintia, dupa ce curatoriulu gimnasi-ului n'a primitu conditiunile legate de subven-tiune, mai departe dupa ce acuma este vorb'a de infintierea unui nou gimnasiu.

Cátu pentru acéstu nou gimnasiu cu limb'a de instructiune eminentmintu serbésca, den-sulu e de parerea că imultirea gimnasialoru este o mare lipsa pentru țiera. Gimnasiale da statu deci se se imultésca și dacă undeva se su-sustienu gimnasia din fundatiuni private, ace-ștea trebuescu ajutorate si nu asupra. Dacă acéste gimnasia nu pro-edu corectu in privin-tia planului de instructiune, regimulu poté im-pedecá acésta in vertutea dreptulu seu de-suprema inspectiune.

Dacă acuma decidenu incuviintierea unui gimnasiu par excellence serbescu, acésta nu eschide consecintia că in anulu viitoru érași se infintiamu atari gimnasia, ba va fi chiar de lipsa se facemu acésta.

In privintia cestiunei *natiunaltatiloru*, densulu si-a pronunțiatu deja demultu opiniu-nea sa, că ce pricepe elu sub îndreptatirea *natiunaltatiloru*. *Indreptatirea* se cuvine fie-carei *natiunaltati*, macar se nu fia ea politica, aceea *indreptatire* adeca, ca se i se ofera *midilócele* și cáile, de a-si cresce și cultivá copiii. (Aplause vivace, mai vertosu din partea ablogatiloru *natiunali*.)

Fia in țiera macar trei sute de gimnasia, fia macar atâtea, ca in fie-care raionu de siesse mile se potemu avé câte unulu; aca in sa intr'unu gimnasiu cutare d'n prejuru nu se propunu studiale in limb'a séu nu eminentmintu in limb'a carea este limb'a *imprejuru*lui, cresce-rea tenerimei va intimpiná multe dificultati. (Aplause frenetice, a nume de catra ablegatii *natiunaltatiloru*.) Se ni aducemu a minte, câtu am avutu noi a ne luptá in teneretiele nóstre pentru că am fostu siliti a studiá intr'o limba straina, mórtá, și éca câtu de multu se usiurédia tenerimei de astadi studiulu, instruindu-se in limba maicei sale.

Asie e si cu *natiunaltatile*. Dacă le-am sili se-si invetie copiii in limb'a magiara, pe carea acésta n'o pricepu de felu, séu numai putienu, — căci in scólele poporale s'au instru-itu in propri'a loru limba materna! — progre-sulu teneriloru in acele gimnasia ar fi imposi-bilu, parintii ar cheltui in daru, copiii ar pra-padi numai timpulu fora nici unu folosu. (Aplause vivace.) —

Dóue lucruri trebue să țienemu in vedere: a vré se le estirpámu ar fio *barbaria* (Aprobare)

chiar și atunci, candu n'ar fi asia de numeroșe încátu e impo sibilu a le nimici.

A le face neamice nóa, nu este in inte-resulu nostru. (Aprobare.) In asemene situatiu-ne sunt și ele. Dacă ele s'ar poté despartí de noi și ar poté formá o *natiune* mare, densulu ar pricepe acea staruintia. Dar facia de refe-rintiele politice, acésta este imposibilu. Am-bele partii trebue deci se staruiasca, a traí la o lalta și un'a langa alt'a in intielegere câtu nu-mai se poté de buna.

Oratoriulu aproba că ministrulu culteloru a propusu din propri'a sa *infiintierea* infintierea unui gimnasiu serbescu. *Intrebarea*, că unde se se radice acestu gimnasiu, in *Zombor* séu in *Becicherecu*, o va decide datele statistice.

Sv. Milețiu reprobá proieptulu comissi-unei financiare in privintia subventiunei pentru gimnasiulu din *Neoplanta*. Propune votarea sub-ventiunei și infintierea noului gimnasiu in *Becicherecu*.

V. Babesiu: „Implinescu o detorintia, candu mai antaiu de tote esșprimu cea mai adu-ncu semita multiamita a mea pré stimatulu dnu deputatu *Franciscu Deák*, pentru că — astad o data a vorbitu din a *nóstra* inima. Aflu de lipsa a constatá acésta, on. Casa, căci vai ce raru lucru este ca aici cine-va se vorbésca și din a *nóstra* inima. Éra cumca dsa astadi a vor-bitu din a *nóstra* inima, on. Casa s'a potutu convinge din manifestatiunile aprobátorie ale nóstre.

Acea limba, pre care astadi o intoná pré sti-matulu dnu *Fr. Deák*, aceea este limb'a nóstra a *natiunaltatiloru*. Si cu tote, candu din a nóstra parte ea se intóna, déca eu — buna óra vorbiamu in acelasi tonu, de sicuru din stang'a centrale se scóla care-va, probabilmintu dlu *Csernátónyi*, și me numia inamieu alu patriei, *mancatoriu* de magiari! — macar că noi pururá numai aceea am pretinsu, aceea am resunatu aici, ce astadi pronunția demnulu dnu reprezentante *Fr. Deák*. Mi repetu deci recunoscintia și multiamita; numai aceea un'a mi pare reu că, n'am potutu fi fericitu d'a audí acésta limba la începutulu periodulu dietale; déca acésta atunci se inte-plá, pre acésta sanatósa și firma base multo poteamu zidi, prin cari forțe multu se curmá nemulțiamirea in țiera! —

Dupa acésta observatiune ce — canta se spunemu că, mai multu necagi, de câtu se multia-mésca pre domni și din drépt'a și din stang'a, cari nici la oratiunea lui *Deák* nu se are-tasera de felu incalditi séu simpateci, — *Babesiu* trecu la insusi obiectu, spunendu că costiunea este de mare importantia, a nume că merita seriósa și matura pertractare costiunoa despre influintia guvernuluiu la denumirea de profesori pentru scólele confesionali subven-tionate de statu. *Cuventatoriulu* in acésta pri-vintia de mai multe ori si-a spusu și desvoltatu opiniunea sa. Elu nu pricepe, pentru ce guver-nulu ungurescu constituționalu pretinde unu dreptu pre carele nu l'a protinsu nici absolu-tismulu, nici provisoriuulu, nici senatulu impe-riale de Viena! Guvernulu ungurescu are ne-contestatulu dreptu de suprema inspectiune, carele ilu pune in stare a esșercitá intru inte-resulu statulu tota necesari'a influintia; de acl incolia, influintia mai departe nu poté se aiba alta basa, de câtu lips'a de incredere in cetatieni, proasunerea că respectivele poporatiuni sunt dusimánóse i trebue ne'ncetatu spionate! *Intr'unu statu de dreptu, acésta este o anomalia, acésta este o atributiune a statelor politiali*.

Róga deci *Babesiu* pre ministeriu și pre Casa, se renuncie la acea conditiune, carea nu se potrivece cu constituționalismulu, nu ni ma-rece védia și reputatiunea publicu, nu ni adu-ce nici unu folosu, ér pre poporatiunile con-cerninti le vatoma si li g'ignesce autonom'ia garantata prin lege.

In fine in casulu presinte, déca chiar Cas'a nu s'ar plecá a votá fora conditiune in-tréga sum'a de 8000 fl. totusi celu putienu 6000 fl. cari trei ani de dile s'au votatu și res-punsu fora acea conditiune, dupa dreptu si ecitate — nu se potu detrage gimnasiulu din *Neoplanta*.

In câtu pentru noulu gimnasiu ce este a se infintia, *Babesiu* ar dorí, ca organizarea de astfelu de gimnasia pentru *natiunaltatile* ne-magiare, cu limb'a loru de instructiune se se regulédie printr'o lege speciale: totusi nu poté face dependinte începutulu infintierii de o astfelu de lege; căci necesitatea este mare si urgentu. Din acésta consideratiune, *Babesiu* bu-curosu lasa ministeruluiu mana libera, d'a red-icá — ori unde va aflá de lipsa, si câtu mai curendu — câtu mai multe astfelu de scóle. —

Dupa Babesiu se scolă mai antaiu G. Várady, pentru a aperi pre stang'a centrala contra insinuatiei lui Babesiu; elu afirma ca stang'a centrala nu este in contra pretensiuniloru nationalitatiloru, din contra pururi le a spriginutu. (Babesiu i striga: *S'a vedutu la tota ocaziunea si se vede in gazetele vóstre pe tota d'a!*)

Intr'aceea sosi domnulu Csernátónyi in Casa, carele indata se apucá se respinga si elu invinuirea domnului Babesiu, pronunsiandu-se ca este diferentia iotre aceea ce dice si cum dice Deák, si ce dice si cum dice Babesiu. Babesiu ar vré se inghita pre magiari, dar dnulu Csernátónyi nu se teme cá-ii va inghiti, cáci sunt o bucurat: pre mare! Babesiu si candu laudá astadi pro Deák, nu poté a nu-i insinua, cumca s'a pronunsiat astfelu de favorabilu cu scopu d'a cortesii pentru alegeri vitórie.

Babesiu raspunde cá — dupa cum totdeun'a, asia si acuma dnulu Csernátónyi vine a face insinuatii malitiose. La cortesii pote cá altii eugota; romanii nici n'au inceputu inca a eugotá. Adeveratu cá este diferentia intre omu si omu, si vorba si vorba; de aci vine cá deputatii nationali de comunu nu raspundu la atacurile si insinuatiiunile dlui Csernátónyi!

Táncsics dice cá este fora cale si elu nici o data nu va votá pentru scolé cu alta limba in tíera; invetie toti unguresce, cum invetia jidovii! — Babesiu i striga: „Dar legea demanda!“ — „Ce lege?“ — raspunde orbulu betranu, — „aceea nu e lege, séu deca e lege, n'ajunge nimic'a, deca cere ca tíer'a se redice scolé nemagiare!“ Aplause si risu in tóte partile Casei.

In fine Mileticiu spriginudu inca o data propunerile serbiloru, in privintia atacuriloru si insinuatuniloru ce se facu deputatiloru nationali dice cá, unui Táncsics si Csernátónyi nu merita a raspunde!

Facendu-se votare, tota drépt'a si mai tota stang'e se scola pentru stergerea subveniuniei gimnasiului serbescu din Neoplanta si redicarea unui gimnasiu de stat cu limb'a de instructiune serbesca, la unu locu ore care unde ministrulu va afía de lipsa.

Va se dica: pre candu Deák oauta respectarea nationalitatiloru pentru cascigarea loru, totu atunci dnii magiari cu o mana imbia unu favoru oresi-care natiunei serbesci, ér cu cealalta o isbesce si vatema aspru!

Siedint'a casei represent. din 24 ian.

La inceputulu siedintiei, ablegatulu D. Irányi urgesce propunerea sa, ca regimulu se substérna unu proiectu de legi despre podepsirea abusuriloru ce se facu la alegeri. Urma ordinea dilei. Propunerea lui E. Horváth, a votá pre sem'a literatului magiaru Toldy o renta anuala de 4000 de fl. se primesce. — Propunerea dlui Jonescu, a votá in favorulu gimnasiului romanu din Beiusiu 4000 de fl. — se respinge. — Mai departe se primescu urmatóriele proiectu: pentru scopuri archeologice 4000 de fl. pentru conservarea monumenteloru istorice 16.500 de fl. — Propunerea ministrului-presiedinte Lónyay pentru esmiterea unei comisiuni de 15 in caus'a unui edificiu a parlamentului se cetesce. Se avisédia comisiunei de 15. — La propunerea lui Fr. Deák, legea electorala si despre organizatiunea municipala a orasialoru Buda-Pesta se avisédia sectiuniloru si se punu la ordinea dilei pre joi-a vitórie.

Langa Carasiu, 24 ian. n. 1872.

(Resunetu.) In nrulu 3. alu „Albinei“ se aduce, desi cu multa reserva — scirea imbuuratoria, cá Esc. Sa ministrulu-presiedinte, private a inceputu cercari de impacatiune cu unii capi principali ai partidei nationale, adeca — asi poté dice: cu natiunea romana.

Bine ar fi se se consolide patri'a prin elementele sale naturale, se se restituie increderea intre romanii si magiari, se apuce si romanii o data o pusetiune de dreptu, de lege, de adeveratu folosu generalu in statu; cáci pana candu ei nu vor avé lege, carea se li asigure essistintia nationala-politica, pentru de a poté traf si a se poté desvoltá ca romanii, pana atunci nu se va creá interesu romanu pentru patria si pentru cele ce s'au facutu de la 1867 in cósce; romanii nu potu dorí ca tóte acelea se essiste si se se sustiena de ore ce mai tóte sunt indreptate in contra lor, spre scopulu d'a se asigurá suprematia si despotismulu magiariloru, de unde ei din sila naturala, la antai'a ocaziune trebuie se dee man'a pentru resturnarea acelor conceptiuni dusmanóse.

Bine ar fi, ca magiarii se voiesca o impacatiune drépta, cuviintósa; pentru cá — unde su duoi poterea cresce; dar dupa datele trecutulu nostru istoricu facia cu magiarii, si dupa cele intemplete in anulu trecutú si din colo de Laita, trebuie se fimu precauti pentru ca se nu fimu dusi pe ghiacia, — dupa proverbiulu lor.

Pote cá nu sum chiamatu chiar eu, ca cu putienele mele cunoscatie politice, se graiescu asia dejá acuma la obieptu; dar credu cá e bine ca la inceputu se ne facemu atenti unii pre altii se schimbámu pareri, nu la capetu se fimu cu budiele inflato; si credu cá e bine ca se auda cáte una vóce si din poporu.

Dupa mine e o intrebare:

„Ore si partid'a majoritatii, asia numita guvernamentalá séu doákista voiesce impacatiune cu nationalitatile? séu — dóra numai dlu c. Lónyay?! Se vorbesce cá nu e legatur'a cea mai strinsa intre Lónyay si deákisti, si in casulu deca Esc. Sa lucra mai multu din indemnul seu propriu, poté merge inca departe cu pertractárele, dar intr'o díá ne-am treditu cá — a incetatu a mai fi ministru-presiedinte, si caus'a nationalitatiloru remane balta, de non batjocurita!*)

Deca in sa este cu scirea si corespunde dorintiei majoritatii dietei, atunci e sperantia buna de raesire. (De siosse ani de díá, totu mereu, cu enormi sacrificia se dresédia taber'a mameluciloru?! „Wenn der Czár befiehlt, machen wir Republik!“ — a dísu cosaculu. — Red.)

Legea nóua pentru nationalitati nu poté fi vaga ca cea de pana acuma, nici nu numai facultativa, adeca numai pentru aceia, carii voiescu se o folosésca; cáci atunci pe a casa in comitate se incepe agitaciune si lupta nóua pentru introducerea ei si in cele mai multe comitate ea aterna de la buna placerea deregatoriloru magiari, — ci legea trebuie se fia imperativa, deobligatoria pentru tóti.

Ar fi mai departe de intrebatu, cá ce poté fi obieptulu impacatiunii?

Aci mai antaiu de tóte am se facu bagare de séma, cá intrandu in discursu a supr'a obieptulu acestuia, chiar cu neace magiari, ei reflectara cá: „impacatiunea cu nationalitatile n'are intielesu; pentru cá in tóte sferile, tóte sunt fapte complinite prin legi si priu organizatiunii“

*) Vorbesce dlu corespundinte pre seriosu, acibuidu a apropiariloru private din cestiuu pre multa insemnatate, mai multa de cátu noi, si totusi trecudu cu vederea unu factore principale. Se ni insemnámu bine o data pentru totu deuna: deca neliniscirea spiritaloru, in urm'a abusuriloru suprenatier magiare ar cresce pana se devina periculósa pacii si securitatei monarchiei, MSA Domnitorulu va pretinde molcomirea si complauarea, ér dlu Lónyay, séu ori care altulu, va fi numai organulu indeplinitoriu alu pre naltiei vointie! De aci unguirii — punu in lucrare atáta potere de bani, atáte minciuni si intrige, atáta previuu oficiale, spre a impedéca prorumperea nemuliamirei generale. De aci este sistem'a formale, d'a derivá tóte relele de la agitaciunile, adeca spiritulu de opozitiune alu lui Babesiu. Deca in satulu C. . . cu calcarea in piciora a dreptulu, nu se candidédia nici unu romanu la postul de notariu: caus'a este cá — poporulu asculta de Babesiu; deca in satulu S. M. . . poporulu peritoriu de tóme se mai si essecuta pentru contributiune: caus'a este cá — poporulu tiene la Babesiu; — deca cutara carturariu romanu nu se admite la essamenu de notariatu, mai altulu nu se candidédia séu numesce in dirogatoria, este pentru cá e suspectu de partisanu alu lui Babesiu! — A ajunsu obieptu de disputa pana si pe la pomene si ospetie, cá — domniunguri pentru aceea asuprescu pre romanii, pentru cá Babesiu li face opozitiune, adeca li cere ne'ncetatu dreptate pentru poporulu romanu! In Secusigiu de aceea s'au incortelatu husari si de aceea unu peccatosu de notariu li so tiene in cárca cu poterea spre mare neacasu alu locuitoriloru, „pentru cá poporulu asculta de Babesiu!“ — Nu mai lipsesce, de cátu se se dica, cá: — domniunguri de aceea au venitú din Asia a supra-ne si de aceea s'au de avu au tiemtu poporulu in jugu si orbis si l'au storsu si impilatú, pentru cá ei de atunci au prevedintu cá va se redice de la opinea si se-ii necagiesca Babesiu! Ce ar dorí domni esto: se portámu jugulu lor in pace, ba inca laudandu-ii si inchinandu-ne lor, ca tóta lumea se-ii admire, ce drepti mai sunt densii! se sarutámu man'a ce ne plesnesce prest' facia cá — suntemu nimenea, si se numimu gratia si dreptate acésta batjocura! se ne tiememu fericitii cá in comitate curatu romanosci ca alu Temisiului si Carasiului, unde nici nu sunt unguiri, unde romanulu pórtá tóte sarcinele publice si dá díarele cele grele, se atapanésca mai numai domni de unguiri si renegati si numai cu limb'a lor, nóa necunoscuta! din banii nostri ei se-ii redice scolé si se-ii aduce avori; ei se ni prescrie cá — ce e bine si ce e rau pentru noi, ce se vremu si ce se dorimú! — Acésta e dorint'a dloru unguiri. Red.

sarea nóua, apoi nationalitatile dóra nu vor cere alta organizare a tierei de dragulu lor. Astfelu vorb'a despre impacatiune cu nationalitatile nu poté fi de cátu — o gluma buna.

Antai'a ideia mi fú cá — mancará dara magiarii tóte, pentru [totdeun'a, in cátu nu a mai remasu pentru alte popóra; totusi observai cá intieptii popóraloru, deca semtu necesitatea si vreu, totdeun'a au potintú d'a face impacatiune drépta cu nationalitatile.

Reflessiunile acestui d. magiaru in sa 'mi remasera si mai departe in minte, si vedindu cá magiarii pana acuma nici legea de nationalitati, adusa numai de ei si in contra cererei popóraloru, inca nu o respecta, cá nici dupa aceea mesura nu ni se face dreptate: sum ingrigitu si — pesimistu si eu ca si toti romanii de omenia pre cáti cunoscu. Dar dee Ddieu ca eu se me insielu, si — dlu c. Lónyay de o data se faca omeni de omenia din miile de despoti ce apésa tíer'a si pe popóra!

La inceputu pertractáriloru se va poté semti deca este tendintia seriósa, séu machinatiune de a fi adormiti in sperantie, — nisce próste imitatiuni a istoriei din Boemia, Galitia, Croatia! Noi numai atunci potemu dice de o lege buna si drépta pentru noi, deca vomu fi recunoscuti de unu factore in patria, deca se asiguréza essistintia noastra politica-nationala, ca se potemu traí si a ne desvoltá poterile ca romanii, — deca portandu greutáti comune pentru patria, vomu avé parte si din favorurile comune ale ei. La din contra domni magiari 'si vor continuá politic'a loru seculara de asupritori si tirani ai romaniloru! — * *

Legea comunale.

§. 124. Amploiatii de stat, oficierii de armata si de militii, diregatorii si functionarii municipali, si invetiatorii poporali, din salariile, respective din pensiunile lor dupa oficiu, nu platescu dare comunala.

De asemenea nu platescu nici preotii dup'acele beneficia, pre cari le au numai dupa oficiulu lor in concernintea comuna bisericésca.

§. 125. La incasarea dárii comunali sersescu de indreptariu dispusetiunile art. de lege XXI din 1868 si articulu de lege LX din 1870, suplinitoriu aceluia.

§. 126. Manipulatiunea cassei si modulu portarii socotiloru se statoresce prin statutulu comunalu.

Acestu statutu are a se substerne iuredictiunei municipale pentru incuviintiare.

§. 127. Socotile comunali sunt a se face corespundentoriu rubricelor preliminarului de spese.

§. 128. Socotile comunali in comunitatile mice si mari le essamina reprezentantia in adunarea generala de primavéra.

In orasia cu magistratu organizatu substernerii in adunarea generala i premerge essaminarea din partea contabilitatei, respective a sectiunei de specialitate, séu deca nu essistu d'acestea, a unei comisiuni.

Socot'a, eventualminte reportulu motivatu alu contabilitatei, alu sectiunei de specialitate, séu alu comisiunei, se espune la cas'a comunala spre cunosciintia publica — cu 15 dile nainte de adunarea generala.

Observatiunile locuitoriloru contribuenti comunali au a se ceti in adunarea generala.

§. 129. Socot'a essaminata de adunarea generala, de s'ar fi facutu in contra-iesceptiune séu plansóre, ori nu, spre totu casulu se substerne municipalitatii pentru suprarevisiune, adaugendu-i-se observatiunile ce dóra s'ar fi facutu prin particularii contribuenti, precum si opiniunea separata a minoritatii, si absolutoriulu se dá numai dupa incuviintiare din partea municipiului.

§. 130. Otarirea municipiului comunitatea, séu celu indetoratu a dá socot'a, o poté apelá la ministrulu de interne. Deca comunitatea séu datatoriulu de séma nu se indetulesce nici cu rezultatulu revisiunei ministrului de interne, in timpu de trei luni de la comunicarea otaririi, pote se céra la judetiulu competentu facia de comuna, essaminarea judeciala a positiuniloru contra caroru s'a

facutu iesceptiune. Pretensiunile comunei in sa se poté ascurá in intielesulu legii in fie-care stadiu alu pertractarii revisiunale.

§. 131. Intru cátu ajutoriulu din partea instituteloru filantropice si daruirile singurateceloru n'ar ajunge spre provederea seraciloru comunei, comun'a e indetorata a se ingrigi dupa impregiurarile locali de provederea tuturor seraciloru ce se tienu de comuna, cari fora ajutoriu publicu nici de cátu nu sunt in stare a se sustiené.

Deca provederea acésta numai prin ingreunarea extraordinaria a locuitoriloru s'ar poté midloci, comun'a pote pretinde iesceptiunalminte ajutoriulu municipiului, si deca nici acésta n'ar ajunge, alu statutulu.

Fie-care comuna face municipiulu la capetulu fie-carui anu reportu detaliat despre numerulu seraciloru si despre dispusetiunile facute in caus'a seraciloru.

§. 132. Fie-care comuna e indetorata a supraveghia de comunu dirigerea instituteloru filantropice si de cultura sustienute de ea, si in fie-care anu a essaminá socotile acelor'a in adunarea generala de primavéra.

§. 133. Comunele sunt indetorate a manipula fundatiunile ce stau sub administratiunea lor, conformu destinatiuniloru lor si cu aceeasi ingrigire ca si averea lor propria.

Despre acestea in totu anulu se face aretare regulata si se va dá socotela nantea adunarei generale.

§. 134. Deca este ca unu prediu se se straforme in comuna, o comuna mica intr'o comuna de sine statatória, o comuna mare intr'unu orasiu cu magistratu regulatu, unu orasiu cu magistratu regulatu intr'o comuna mare: despre acésta decide ministrulu de interne, dupa ascultarea opiniunei municipiului, intre marginile §§-loru 135 si 136 ai legi.

Er aceea, ca unu orasiu cu magistratu regulatu se se forme die in municipalitate separata, concede legelatiunea prin lege speciale.

§. 135. Deca proprietarii vre-unui teritoriu predialu ar dorí ca acestu teritoriu se se prefaca in comuna, séu vre-o comuna mica in comuna de sine statatória, séu in fine o comuna mare intr'unu orasiu cu magistratu regulatu: cei ce ceru straformarea 'si substerne cererea la municipiulu respectivu, si sunt indetorati a dovedi:

a) cumca acésta straformare o pretinde o parte din proprietarii prediului, respective acea parte a locuitoriloru unei comune, cari la olalta platescu mai multu de diumetate din intrég'a dare de stat a prediului séu a comunei, si

b) cumca posedu destula potere spirituala si materiala pentru implinirea acurata a obligamintelor ce cadu a supr'a-li in urm'a acestei straformari.

Municipiulu essaminandu documintele rogatoriloru, pre langa adaugerea opiniunei sale proprie, le tramite ministrulu de interne, carele decide definitivu.

Deca s'au doveditu tóte, cáte se receru dupa cele mai susu aduse, straformarea nu se poté denegá.

§. 136. Deca vre unu orasiu cu magistratu regulatu vré se renuncia la acésta stare, si vré se tréca intre comunele mari, séu vre o comuna mare renunciandu la independintia sa de pana acum, ca comuna mica cu alte comune mice vré se se asociodie: recurrentii pentru acésta straformare au se-ii insinuedie petitiunea lor conformu modalitatei prescrite in antecedentele §. 135.

Fíindu deobligati a dovedi:

cá acésta straformare o pretinde acea parte a locuitoriloru din comuna, care din total'a contributiune directa de stat ce s'a aruncatu pe comuna platesce mai multu de diumetate, si cá din nesufficientia fortieloru materiali si spirituali, nu mai sunt in stare a corespunde acelor detorintie ce li se succumbe ca unu orasiu cu magistratu regulatu si respective ca comuna mare.

In asemenea casuri se procede totu in conformitate cu cele prescrite in §. 135. —

§. 137. Căndu teritoriul unui pre-
diu, se adnectădă catra teritoriul vre
unei comune din vecinătate, deăca acea
comuna posedă dejă o avere capitale,
său are detorii, si se pune întrebarea în
privința aceea: că participă ore — si
în ce mesura la averea capitală, său este
detoria — si în ce mesura să contribuie
la detoriile de pana acum? înainte de
tote prin întrevinerea juredictiunii tre-
buie să se facă o încercare de contie-
gere, si cându acest'a n'ar succede, ces-
tiunea se va resolve pe calea procesuale
înaintea judecatoriei.

§. 138. Impreunarea comunelor
essistinti langa olalta, în urmarea cererei
unei său altei comunitati, motivate si
partinite de municipiu, pre langa ascultă-
rea comunelor respective si dupa ce
s'au statoritu condițiunile în privința
impreunării, se decide de ministrul de
interne.

Impreunarea numai atunci se încu-
viințiedă, cându acest'a se recere descli-
nitu de aceea parte a locuitorilor am-
belor comune, cari platescu mai multu
de diumetate din contributiunea directă
ce s'a aruncatu pe comunele lor. În
casulu acest'a impreunarea nu se pôte
denegă.

§. 139. Impreunarea a două comune
essistinti langa olalta, deăca ele apartien
la două deosebite iuredictiuni municipali
numai asia se pôte întemplă, deăca un'a
din acele comune pre calea legelatiunei
se încorporădă mai antaiu în teritoriulu
iuredictiunei respective.

Impreunările efeptuite în anulu
1849 si de atunci înocî remanendu ne-
atinse; pentru a li se dă legalisarea
legelatiunei — sunt de a se presentă prin
ministrul de interne.

§. 140. Si pana atunci, pana cându
comunele se vor formă în întielesulu legii
presinti, orasiale de presinte provediute
cu juredictiune judecatorăscă de prim'a
instantia: se privescu ca orasia cu magi-
stratură organizatu;

orasiale si satele cari si au notariulu
separatu, insa neposiedind unu
stratu organizatu, se numescu: *co-
muni*;

satele acelea in sa cari au unu no-
tariu comunu, sunt privitye ca *comune
mice*, si în acesta calitate si essercădă
drepturile lor asecurate prin lege si
si implinescu detorintiele prescise
de lege.

§. 141. Acolo, unde de presinte nu
sunt corpuri reprezentative, acele drep-
turi si detorintie, ce §§-ii 37, 41, 49, 51
si 53 ai legii presinte le dă corpului
representativu, la introducerea legii în
loculu corporului representativu escep-
tionalminte le essercădă si implinescu an-
tisti'a sub conducerea judeului cercualu.

Membrii comisiei verificătoare,
(§. 53) in sa în acestu unulu casu se po-
tu alege si candidă din locuitorii cualifi-
cati de alegători ai comunei.

§. 142. Notarii cei ce sunt în acti-
vitate la publicarea acestei legi, si con-
serva si mai departe posturile lor, in sa
numai în întielesulu contractului legatu
cu densii, său sunt a se lipsi conformu
§-ului 70.

În acele comune in sa, cari se im-
preuna pentru a formă unu nou cercu
notarialu, la totu casulu trebuie să se fa-
că alegere de notariu.

Acei medici si ingineri comunali,
cari la publicarea acestei legi sunt în
aplicatiune, potu fi alesi de nou macar
de n'ar posedă cualificatiunea prescisa
în § lu 74.

§. 143. Cu essecutarea legii acestea
se insarcinădă dlu ministru de interne.

Multiamita!

Acelor numerosi domni, specialu présti-
matiloru mei amici din Sibiu, Cernăuti si Su-
căva, si si mai a nume amatiloru si — prin intri-
gele straine, mie ne'nstrăinabili alegători din
centrulu ambelor cercuri electorali, din *Illadia*
si *Sanu-Nicolăulu-mare*, cari pentru luptele mai
nove în diet'a Ungariei, mai vertosu pentru
cele în privința instructiunei nationale — se

grabira a me felicită si incurăgiă prin adrese,
fîndu că publicarea acelor adrese ar fi în
contra principiului nostru, prin acest'a vinu a
li descoperi cea mai intima si ferbinte a mea
multiamita si recunosciinta — cu acelu adausu
că, occasionalminte, într interesulu santei căuse
a noastră, voi face o buna întrebuintiare de vo-
tulu lor multu cumpentoriu.

Pesta, în 15/27 ian. 1871.

V. Babesiu.

Varietati.

(*Mai multi dni invetiatori din Banatu*)
mereu ni totu scriu, ca în acele parti domni
inspectori scolari nu-si implinescu cu destula
scrupulositate si — capacitate frumós'a lor
missiune, ceea ce — dupa opiniunea dloru in-
vetiatori — nici că potu implini, de ore ce — nu
sunt barbati de specialitate, — prin urmare
nici că se potu interesă de sôrtea betiloru inveti-
atori, cari îndesiertu totu alérga în tôte partile
pentru — ca să-si priméscă plat'a regulatu de
la comuna, — căci domni inspectori — „ne
fiindu ómeni de scóla, „nici că se gandescu de ne-
casurile si suferintiele invetiatorilor; ma, s'a
aflatu unulu carele să se fia sprimat, că —
deăca nu-i place să fia dascalu, apoi caute vre-
o domnia mai mare, — său — duca-se la cósă
si să muncéscă, căci nime nu-i stă în cale!“ —
Astfelu sunt domni inspectori — „fora spe-
cialitate!“ — În urm'a urmelor domni in-
vetiatori ne amenintia pre noi că, deăca nu vomu
dispuie — chiar noi! — în acele parti să se nu-
mésca inspectori — barbati de specialitate,
cari să li midilócéscă primirea platei regulatu,
ei atunci — *prefacu scól'a confesiunale în co-
munale*, căci *guvernulu* de buna séma se va
ingrigi, pentru ca betiile invetiatori să-si primé-
scă plat'a regulatu. — La acest'a observămu
numai atât'a, că pricepem pre bine dorerile si
necasurele invetiatorilor; dar că — tocmai în
momentu este greu a li medilóc deplina vinde-
care. Ventulu reactiunei bate tare si rece, si tre-
buie să ni impunem rabadare — pana dóra ni va dá
Ddieu o primăvera mai buna. Ne vomu aduná
si consultá despre medilóc'ele posibili si — din
a nostra parte tôte vomu face spre vindóarea
reului.

(*De la Blasiu*) ni se tramite invita-
tiune la balulu ce-lu va arangia reuniunea filia-
le a fem. romane de acolo în di'a de 27 l. c. —
în folosulu scólei de fetitie din opidulu Blasiu.
— Într'adeveru sunt demni de tóta laud'a acei
ce arangiedă asemene petreceri, cari si dupa
ce au trecut, mai au inca acea multamire că
prin acest'a s'a promovatu unu scopu nobilu,
frumosu — nationale. Urămu onorabilului co-
mitetu arangiatoriu — celu mai straluocitu
succesu!

(*† Necrologu si multiamita.*) Ferici-
tulu *Josifu Laichiciu* din Babsia, în lasamen-
tulu seu a testatu pe sém'a bisericei nostre gr.
or. din locu 100 fl. val. austr. apoi în urm'a
acestui faptu marimimosu în 17 decembre ad-
ormindu în Domnulu, în 19 decembre cu pomp'a
cuvanita unui binefacetoriu alu bisericei s'a in-
mormentatu. În numale comitetului parochialu
dicemu dara repositului: „Să-i fia tieren'a
usiora si memori'a eterna!“ éra succesioriloru
repositului, de la cari am si primitu sum'a tes-
tata, li urămu din anima curata: norocire, de
pline sanatate si indiecita indurare de la
Ddieu. Babsia, 7 ianuaru 1872. Dem. Morariu
preotu.

(*Comitetulu Alumneulu din Timisióra*)
audimu că si în anulu acest'a va arangia unu
balu în folosulu acestui institutu de mare in-
semnetate pentru promovarea culturai nostre în
genere, si în specialu pentru romanimea din
partile Banatului-temisianu, care acuma de mai
multi ani totu progresandu ajuta pre tinerimea
nostra studinte si mai scapatata cu midilócele
necesari pentru d'a se cultivá la gimnasiulu de
acolo. Din aceste consideratiuni atragemu a-
tentiunea onorabilului publicu romanu de prin
partile respective la acesta petrecere într'ade-
veru nationale, care — precum de comunu
sunt balurile Alumneulu — sperămu că si în
anulu acest'a va obtiené unu succesu splendidu
în tota privința.

(*Demnu de lauda.*) Tinerimea oroata
dilele trecute a datu unu esemplu frumosu de
aderintia facia ou caus'a nationale. Anume s'a
întemplatu că lucratorii din tipografele unde se
tiparescu foile nationale „Obsor“ si „Süd-Sla-
vische Correspondenz“ n'au mai voitu să lucre

pana nu li se vor satisfacé unele pretensiuni
esagerate, cari nu se poteau implini. [Guverna-
mentali unionisti si frecau palmile de bucuria
vedindu că în ce perplesitate au să devina re-
dactorii nationali, s'au aflatu căti-va juristi
croati, cari an culosu literile si asiá foile nati-
nali au potutu să apara regulatu.

Socóta si multiamita publica.

De la adunarea generala a *Alumneulu
romanu nationalu* din *Timisióra* pana în 22
ianuaru st. n. 1872 au încursu în favorea ace-
stui institutu filantropicu parte ca tacse de la
membrii ordinari si fundatori, parte cu oblate
binevoitóre, si anume de la: dlu Jonu Brin-
zeiu 5 fl.; Miletiu Miculescu, par. 10 fl.; Moise
Mosiescu, not. 5 fl.; Georgiu Craciunescu ass.
5 fl.; Bogdanu 5 fl.; Const. Spataru, jude co-
munalu în *Jadaniu* 5 fl.; Nicolau Sciopónu 5
fl.; Savu Mustetia 5 fl.; Florianu Popianu 5
fl.; — de la cesti trei din urma 90 cr. inte-
rese; Josifu Deheleanu 2 fl.; Const. Radulescu,
advocatu în *Lugosiu* 5 fl.; Atanasiu Ratiu, in-
teresu 2 fl 50 cr.; Simeonu Andronu, par. 5 fl.;
Comun'a bisericeasca *Utvinu* 20 fl.; Nicolau
Oprea 10 fl.; Gruia Ulita 8 fl.; Vladu Cra-
ciunescu 5 fl.; Interele de la cartea de pastra-
re de sub Nr 527 l fl 85 cr.; Jonu Radnean-
tiu, not. com. 10 fl.; Georgiu Ribariu, telegra-
fistu 5 fl.; Bosiocu Miu 5 fl 25 cr. Prin dlu co-
lectante *Pavelu Militariu*, parochu în *Satulu-
nou de la Dsa* 1 fl.; Matei Ortopanu, Nic.
Csavosci, not. *Simion Ancaitianu*, câte 1 fl.;
Lazar Guguleanu, Jona Ruicovanu, câte 60 cr.
Petru Miescu, Alecsu Erdeleanu, câte 50 cr.
Jone Ruicovanu, Marco Smoleanu, Vasilie Mi-
hailó, câte 40 cr.; Efta Flora, Jona Flora, câte
30 cr.; Nicu Flora, Jonu Cebzanu, Stefanu
Sudomu, Jotia Balnojanu, câte 20 cr. la olalta
8 fl 80 cr.

Tassulu alumnealu din comun'a *Siuagu*
1 fl 65 cr. Comuna *Ciclova-montana* 4 fl. v. a.
Timisióra în 23 ianuaru st. n. 1872.

Dr. *Pavelu Vasiciu*, Nicol. *Cosariu*,
presied. alu. not. alun.

Banc'a gen. de assecuratiune re- ciproca „Transilvania“

Cuponulu actiuniloru nostre la fondulu
de întemsiare, care decede în 1 februaru
an. curentu se va solvi cu 1 fl. 20 cr. la di-
rectiunea generala în locu si la directiunile
tinentale din *Viena*, *Brasiovu*, *Timisióra* si
Cernăuti. —

Sibiu, în 22 ianuaru 1872.

Consiliulu administrativu
alu banciei gen. de assecuratiune
1—3 „Transilvania.“

Avisu.

Se cauta „*Predicele* de *Petru
Maioru*“ — cu ori ce pretiu. Domni
cari vor fi avendu acesta carte si ar vré
s'o vanda, au a se adresá în privința
statorirei pretiului — de a dreptulu catra
subscrisulu. *Joanu Germanu*,

în Pesta, *Mathias Gasse* Nr. 3
1—3 *Franzstadt*.

Avisu

D. *Aureliu Miescu*

din *Buziasiu*, si nu din *Bucuresci* cum se dá,
este prin acest'a provocatu în timpu de
10 zile a-mi tramite listele abonantiloru
facuti, la din contra voi fi silitu a intentá
procesu criminalu contra lui pentru in-
sielatiune.

Gratiu, 16 ianuaru 1872.

Paulu Cieslaru
3—3 *librariu*.

Concursu:

Pentru implinirea statiunei invetiaturesci
la scól'a confesiunala gr. ort. romana din co-
mun'a *Banlocu*, cottulu *Timisiului*. protopres-
viteratulu *Ciacovei*.

Emolumintele sunt: în bani 120 fl. v. a.;
în naturalie 50 meti de grâu, 30 meti de cucu-
radiu, 2 stangeni de lemne, 20 lb. de sare, 10

lb. de luminari, venitulu de la 4 lantie de pa-
mentu, 33 cr. v. a. tacsa de la inmormentari,
la cari si densulu va participă; cortelu liberu
si gradina pentru legumi. —

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt
avisati a-si tramite recursele instruate conformu
Statutulu org. subscrisulu Comitetu parochialu
pana în 30 ianuaru 1872, în care dia se va tie-
né si alegerea.

Banlocu, în 3 ianuaru 1872.

2—3 *Comitetulu parochialu*
În contielegere cu dlu administ.
protopresbiteralu.

Concursu.

Prin mórtea invetiatorulu *Pavelu Giuca*
din *Tiovaniulu-micu*, devenindu vacante stati-
unea de adjunctu invetiatorescu langa invetiato-
riulu betranu *Joanu Popa*, se deschide prin
acest'a din lips'a competintiloru la prim'a pu-
blicare, nou concursu pana în 6 februaru c. v.
a. c. în care dia se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: 1) în bani gata 52 fl.
50 cr.; 2) 10 meti de grâu; 3.) 10 de cucuru-
diu; 4.) 6 stangeni de lemne, din cari este d'a
se încaldí si scól'a; 5.) 50 lb. de sare; 6.) 50
lb. ds lardu; 7.) ca spese pentru conferintiele
invetiatoresci 10 fl.; 8.) 12 1/2 lb. de luminari;
9.) unu jugeru de pameutu aratura; 10.) 400
stangeni □ de gradina pentru legumi; 11.) 400
stangeni □ pamentu cu padure si 12.) cuartiru
liberu.

Pre langa acest'a, deăca candidatulu va fi
bine cualificatu si bine deprinut în cantările bi-
sericeosci, i se va inmultí salariulu cu 50
fl. v. a.

Doritorii d'a competá la acesta statiune,
sunt avisati ca în terminulu mai susu prefiptu
să-si astérna recursele lor, instruate cu testi-
moniele de cualificatiune, adresate Comitetulu
parochiale, prin reverendismulu dnu protopres-
viteru *Jacobu Popoviciu* în *Oravatia*.

Tiovaniulu-micu, în 3 ianuaru 1872.

Comitetulu parochiale.

În contielegere cu
Jacobu Popoviciu,
protopr. în *Oravitia* si inspec.
scol. disRICTUALE.

2—3

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante din
Lungsióra si fili'a *Vosdogi*, protopresviteratulu
Halmagiului, prin acest'a se escrie concursu cu
terminu pana în 13 ianuaru st. v. 1872 în care
diu'a se va tiené si alegerea. —

Emolumintele sunt: birulu de la 120 de
case si stolele indatinat.

Doritorii de a ocupá acesta parochia au
a-si provedé recursele cu tóta documintele po-
fite prin Statutulu organicu, adresandu-le Co-
mitetulu parochialu.

Lungsióra, 24 dec. 1871.

3—3 *Comitetulu parochialu*.

În contielegere cu protopopulu.

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa înscintiarea telegrafica din 27 ian. n.)

Imprum. de statu convertatu cu 5%
63.70 Imprum. nationalu 67.20; Actiunile de
creditu 343.50; — sortiurile din 1860: 115. —
sortiurile din 1864: 144. —; Oblegatiunile de
sarcinarii de pamentu, cele ung. 80.25; ba-
natice 78.; transily. 77.25 — bucov. 74. —
argintulu 113 25; galbenii 5.40 napole-
oni 9.18.

Avisare dloru abonenti!

Acei dni cari cerura „*Albina*“ în
pretiu scadiutu si respunsu la cererea
loru, priméscă ca respunsu — tramiterea
său netramiterea foiei. Totu d'o data in sa
însemnându că, imbuldiel'a de o parte a
abonemintelor, de alta parte a pré-
multor alte afaceri de urgentia, numai
mereu ni iérta a regulá speditiunea si
pentru cătu-va timpu ceremu scusele dloru
prenumeranti.

„*Priculiciu*“ alu cărui pretiu dejă
s'a pusu micu pana la estremu, nu se pôte
dá nimeniu cu pretiu să mai scadiutu.

Redactiunea.

La nrulu presinte se alatura
„*Priculiciu*“ nru 3, în viitoriu se
va spedá separatu numai celor ce
s'au abonatu la elu.